

DIPLOMOVÁ PRÁCE, VYPRACOVÁNÍ A OBHAJOBA

1. POSTUP PŘI ZPRACOVÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

1.1. Výběr tématu diplomové práce

Téma diplomové práce si student volí podle svého studijního oboru, své další specializace, svých specifických zájmů, podle zájmu podniku, ve kterém bude svou diplomovou práci zpracovávat. Téma musí být dostatečně konkrétní, ale současně i nosné, aby hodnotně zaplnilo diplomovou práci požadovaného rozsahu. U bakalářských prací je vhodné uvažovat i možnosti využití tématu v rozpracovanější podobě v magisterské diplomové práci.

Povinně volitelné předměty

Při zpracovávání diplomové práce student vychází jednak z teoretických a aplikačně orientovaných znalostí získaných v průběhu studia oboru, jednak ze znalostí získaných při absolvování povinně volitelných předmětů v posledním semestru studia, z nichž jeden vždy plní současně funkci diplomového předmětu, jednak ze znalostí a zkušeností získaných při výkonu své profese v konkrétním podniku.

Diplomový předmět

Volbou volitelných předmětů si student zároveň volí rámcové zaměření své diplomové práce, které je zpřesněno do podoby návrhu struktury, postupu vypracování a seznamu literatury diplomové práce (projektu diplomové práce). Diskuse tohoto návrhu s vedoucím práce je součástí zkoušky z diplomového předmětu. Po zkoušce z diplomového předmětu student vyplní formulář "Zadání diplomové práce", které odevzdá ve stanoveném termínu na studijním oddělení.

Diplomový seminář

V první části diplomového semináře je student seznámen s obecnými postupy vypracovávání diplomové práce a možnými problémovými okruhy, které vycházejí z obsahu jednotlivých specializovaných modulů (management, marketing, finance, účetnictví, management lidských zdrojů).

V druhé části diplomového semináře si student volí příslušný problémový okruh své diplomové práce, který konkretizuje v průběhu absolvování volitelných předmětů do podoby projektu diplomové práce.

Ve třetí části diplomového semináře student na základě schváleného návrhu struktury, postupu vypracování a seznamu literatury semináře vypracovává pracovní verzi diplomové práce, kterou ve stanoveném termínu odevzdává vedoucímu práce, s nímž rovněž následně konzultuje postup jejího dokončení.

1.2. Sběr informací

V první fázi zpracování diplomové práce (fáze analytická) student shromažďuje informace o stavu řešeného problému a o předmětu své diplomové práce. Zdrojem informací jsou pro studenta pramenné a literární materiály.

Bibliografie

Přehled o potřebné literatuře, vztahující se k danému tématu, student získává prostřednictvím vyhledávacích služeb v knihovnách, případně na internetu, které soustřeďují bibliografie, tj., soupis tištěných prací (knih a časopiseckých článků). Vyhledávat lze literaturu dle jména autora, názvu publikace, klíčových slov. V první fázi je vhodné zvolit vyhledávání podle klíčových slov, která se vztahují ke zkoumanému tématu.

Pramenné a literární materiály

Pramenné materiály označují vše, z čeho lze čerpat vědomosti o dané problematice. Literární materiály zahrnují knihy a časopisy, slovníky (encyklopedie), sborníky z konferencí a symposií, ročenky, statistiky, výzkumné zprávy, tabulky, normy a jiné právní předpisy, podnikové publikace a materiály, materiály národních institucí (ministerstev, statistických úřadů) a nadnárodních institucí (Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj, OSN, Evropská unie, Světová banka ad.).

Knihy a odborné časopisy

Vedle odborných knih, které obsahují soubor trvalejších poznatků, je pozornost nutno věnovat i poznatkům aktualizovaným pomocí odborných časopisů a dalších periodik (novin). Student by měl současně získat také přehled o zahraniční literatuře, týkající se daného tématu. Z odborných časopisů by měl zvýšenou pozornost věnovat Hospodářským novinám, Ekonomu, Podnikové organizaci, Modernímu řízení, Politické ekonomii, Financím a úvěru, Účetnictví, Statistice, Českomoravskému profitu, Euru, Právnímu rádci, Ekonomické revui – národní hospodářství, Ekonomické revui ad.

Podnikové materiály

Při zpracování diplomové práce je vhodné či dokonce nutné využívat interních materiálů a publikací podniku či podniků, které jsou předmětem zkoumání diplomové práce.

Diplomové práce

Student by se měl seznámit i se stavem řešení problému, ke kterému dospěli jeho předchůdci – studenti podnikohospodářských fakult jiných vysokých škol, zejména VŠE. S jejich diplomovými pracemi (vypracovávanými na magisterském stupni) se může seznámit v Knihovně VŠE – Centru informačních a knihovnických služeb. Diplomové práce jsou obvykle poskytovány pouze k prezenčnímu studiu.

1.2.1. Práce s literaturou

Při práci s literaturou je nutno zvolit takové postupy, které tuto práci co nejvíce zefektivní. Zvýšení efektivnosti práce s literaturou podporuje odlišení různých způsobů čtení a zpracování výtahů (výpisky).

Způsoby čtení: informativní, běžné, důkladné

Při *informativním čtení* se postupuje velmi rychle, s cílem určit nebo zjistit ta místa, která jsou důležitá a kterým má být ještě později věnována pozornost. V tomto případě se pozornost věnuje úvodu, názvům kapitol, nadpisům subkapitol, zdůrazněnému textu. Obrázkům, schémátům a digramům, rejstříku, seznamu pramenů.

Při *běžném čtení* se přesně stanoví, kterými částmi textu se budeme dále zabývat a jakým způsobem.

Důkladné čtení je uplatňováno v případech, kdy si text potřebujeme zapamatovat, osvojit si danou látku. Při tomto způsobu čtení se příslušné pasáže důkladně promýšlíme, studujeme, podtrháváme nebo zpracováváme výtahy.

Druhy výtahů: anotační záznam, textový výtah, volný výtah

Anotační záznam obsahuje kromě bibliografických údajů (autor, název publikace, místo nakladatelství, rok vydání) i její stručný obsah – anotace je obsah obsahu. *Textový výtah* je souvislý opis nejpodstatnějších částí publikace, formulace jsou převzaty přímo z textu. *Volný výtah* je stručný, přehledný obsah publikace nebo určitých částí, vyjádřený vlastními slovy.

Záznamy je vhodné provádět na volné listy. Důležité je vždy si poznamenat, odkud byly poznatky čerpány.

1.2.2. Třídění a interpretace informací

Po shromáždění informací student přistupuje k jejich třídění a interpretaci. Shromážděné informace třídí podle potřeb řešení jednotlivých úkolů problému a podle dalších hledisek, například podle jejich významu, způsobu vzniku, pravdivosti apod. Současně student provádí interpretaci informací, tzn. že hledá vztahy a vzájemné souvislosti mezi jednotlivými zjištěnými a prověřenými skutečnostmi.

1.3. Projekt diplomové práce

Projekt diplomové práce obsahuje základní údaje, které jsou potřebné k řešení daného problému. Je rozdělen do těchto částí:

- cíl práce, jeho zdůvodnění
- pracovní hypotézy
- metody a techniky, které budou použity v diplomové práci
- osnova (struktura) práce
- časový harmonogram prací
- seznam literatury

Projekt diplomové práce má rozsah 2-4 stránky. Student jej předkládá k posouzení vyučujícímu diplomového předmětu, který je současně vedoucím jeho diplomové práce. Diskuse projektu diplomové práce je součástí zkoušky z diplomového předmětu. Projekt odevzdává student na studijním oddělení nejpozději 14 dní před datem této zkoušky.

1.4. Upřesňování problému a cílů, stanovení pracovních hypotéz

Vymezení problému je rámcově charakterizováno tématem diplomové práce. Jeho konkretizace probíhá v průběhu absolvování diplomového předmětu a samostatného studia literatury. Je rovněž závislé na konkrétních podmínkách firmy, společnosti, podniku, v nichž je diplomová práce zpracovávána.

Řešení problému

Problém (v užším pojetí) je obvykle chápán jako odchylka od žádoucího stavu, vyžadující řešení, které hledáme. Problém vzniká buď nežádoucí změnou dosavadního vyhovujícího stavu, nebo změnou cílů. Znaky problému jsou tedy nežádoucí stav, nutnost řešení a neznalost řešení.

Cíle

K základním východiskům řešení problému (charakterizovaného jako rozpor mezi daným stavem a cílem) je potřeba stanovit cíle, které vedou k jeho řešení. V průběhu formulace projektu diplomové práce si studenti vytvářejí pracovní (orientační) cíle, které postupně zpřesňují, upravují a doplňují. Proces přesnější formulace cílů závisí na hlubším poznání podstaty problému získaném v průběhu absolvování diplomového předmětu, studiem literatury, a na konkrétních potřebách organizace, ve které je diplomová práce zpracovávána. Stanovení cíle (cílů) v diplomové práci musí odpovídat požadavkům na její odbornou úroveň, tak časovým možnostem, které jsou dány učebním plánem.

Hypotézy

Při vymezení problému a formulaci cílů si student vytváří představy, tvrzení, domněnky o problému ve formě pracovních hypotéz (tj. předpokladů o řešení daného problému). Proces vytváření hypotéz má následující etapy:

- 1) formulace hypotéz,
- 2) uspořádání hypotéz (vybrání těch, které jsou základní a dotýkají se jádra problému)

Výběr základní hypotézy je uskutečňován dle následujících kritérií:

- zda hypotéza představuje logickou a významnou možnost,
- zda je možné hypotézu ověřit,
- jaký je význam (dosah) hypotézy,
- jak je hypotéza v souladu s existující teorií,
- jak je možné hypotézu co nejjednodušeji vyjádřit,
- jak se v hypotéze promítá subjektivní přístup studenta.

V dalších etapách zpracování diplomové práce dochází k verifikaci (ověřování) hypotéz, kdy student může hypotézu potvrdit, upřesnit nebo vyvrátit. Tím postupně řeší vymezený problém.

1.5. Řešení problému

Soubor informací, které student získá a zpracuje, je podkladem pro syntetickou fázi, ve které problém řeší a tvoří závěry.

Složitý problém

Diplomová práce obvykle zahrnuje řešení jednoho složitého problému, který je charakterizován:

- množstvím dílčích problémů,
- množstvím informací, které jsou potřebné k řešení dílčích problémů,
- množstvím vztahů, které je potřebné analyzovat.

Rozložení složitého problému

Složitý problém není možno řešit najednou jako celek, ale je nutno jej rozložit do dílčích problémů, které jsou řešeny. Teprve potom se vracíme do úrovně složitého problému jako celku a zpracováváme souhrnné řešení.

Někdy je třeba odlišit hlavní problém a vedlejší problémy a uvědomit si, co s hlavním problémem souvisí pouze okrajově nebo co s ním nesouvisí vůbec. Z vedlejších problémů se zaměřujeme pouze na nejdůležitější problémy a jenom v těch oblastech, kde s hlavními problémy překrývají.

Zpřesňování informací

Na počátku řešení problému nejsou vždy k dispozici všechny potřebné informace, proto je vytváření informační základny nepřetržitým procesem, a to i ve fázi řešení problému. Přesto se však v některých případech nepodaří získat všechny informace související s problémem. Rozmanitost ekonomické reality zpravidla vylučuje získání všech potřebných informací. To však nesmí vést k odmítání řešení problému ani k jeho spekulativnímu řešení.

1.6. Metody řešení problému a vědecké práce

Volba metod zpracování diplomové práce závisí nejen na cíli práce a charakteru zkoumaného problému, ale především na tvůrčím přístupu studenta. Každé fázi zpracování diplomové práce odpovídají určité metody práce. Metodou rozumíme promyšlený, objektivně správný způsob (postup, prostředek) nebo soustavu způsobů (postupů, prostředků), které umožňují nalezení nebo objasnění vědeckých poznatků a zákonitostí, umožňujících poznat daný objekt. Některé metody jsou použitelné jak ve fázi analytické, kdy jsou poznatky a fakta získávána a zpracovávána, tak ve fázi syntetické, hodnotící shrnující.

Pozorování

Pozorování je základem jakékoli výzkumné metody. Jde o cílevědomé, plánovité a systematické sledování určitých skutečností. Student realizuje pozorování v rámci svého působení v podniku. Výsledkem pozorování je nejen popis skutečnosti, ale i její vysvětlení. Příkladem pozorování je snímek pracovního dne, chronometráž, momentové pozorování aj. Určitým druhem pozorování je měření, tj. určení kvantitativní stránky určité vlastnosti zkoumaného objektu. Důležitá je volba měřících jednotek. Pozorování za kontrolovaných nebo řízených podmínek s cílem ověřit pravdivost určité hypotézy nebo teorie, nazýváme experiment (pokus).

Srovnávání

Při srovnávání zjišťujeme shodné či rozdílné stránky u dvou či více předmětů, jevů či ukazů. Srovnávat můžeme též ukazatel (týtéž ukazatele) ve statistických souborech, které se liší:

- věcně: skupiny zaměstnanců (dělníci, technici, hospodářští pracovníci),
- prostorově: soubor obyvatelstva ČR, SE, SRN
- časově: vývoj podniku v určitém časovém období

Formy porovnávání

Při ekonomických, finančních aj. rozbořech jsou obvykle používány tyto konkrétní formy porovnávání:

- plán (norma, standard) – skutečnost – tvorba plánu (normy, standardu),
- mezipodnikové: mezizávodové, mezistřediskové, mezivýrobové a jiná srovnávání
- srovnávání nejlepších – průměrných – nejhorších výsledků vč. třídění podniků (výrobků apod.) do stejnorodých skupin
- srovnávání vývoje v časové řadě, včetně trendu, cyklického, sezónního a náhodného kolísání.

Srovnávací metody lze použít jak při získávání poznatků a faktů, tak i při jejich zpracování. Srovnávání je základní metodou hodnocení.

Typy srovnávání

Při zpracování diplomové práce přichází v úvahu dvojitý typ srovnávání:

- 1) Srovnávání pojetí problémů, názorů, hypotéz i premis atd. jako prostředek vytváření, ověřování, resp. zdůvodňování vlastního stanoviska. Tento přístup bude zvláště významný při zpracování teoretických východisek práce (například kritické srovnání toho, jak je určitý pojem pojmán a řešen v jednotlivých literárních pramenech).
- 2) Srovnávání jako nástroj měření, zjišťování a objektivizace toho, co je “moc” nebo “málo”, co je “dobré” a co “nedobré”. Srovnávání úrovně ukazatelů, charakterizujících aktivitu podniku či její výnosnost je typickým příkladem.

Srovnávací ukazatele

Ukazatele dvou souborů můžeme porovnávat pomocí *rozdílu* nebo *podílu* hodnot.

Rozdíl (absolutní) je vyjádřen v téže měrové jednotce jako původní absolutní hodnoty, jde tedy o absolutní srovnání. Jde-li o časové srovnání, nazýváme absolutní rozdíl *absolutní přírůstek* (ten může být kladný nebo záporný).

Relativní srovnání provádíme pomocí *podílu* (poměru), který je charakteristikou bezrozměrnou. *Index* je poměr dvou

hodnot téhož ukazatele. Jde-li o časové srovnání ukazatele ve dvou bezprostředně následujících obdobích, hovoříme o *tempu růstu* daného ukazatele (též koeficient růstu). Často se tempem růstu označuje i relativní přírůstek. Indexy lze vyjádřit i v procentech.

Analogie

Metoda analogie se opírá o metodu srovnávání. Představuje myšlenkový postup, při němž na základě zjištění shody některých znaků dvou či více předmětů nebo jevů usuzujeme na přibližnou shodu i u některých dalších znaků těchto předmětů či jevů. Analogie poskytuje orientaci při zkoumání neznámých jevů. Každá analogie má však své hranice, neboť výsledné charakteristiky vznikají pod vlivem velmi rozdílně působících faktorů, které se mohou vzájemně kompenzovat.

Analýza

Analýza je myšlenkové rozložení zkoumaného předmětu, jevu nebo situace (dále jen jevu) na jednotlivé části, které se stávají předmětem dalšího zkoumání. Hlubší poznání dílčích částí umožní lépe poznat jev jako celek. Analýza předpokládá, že v každém jevu je určitý systém (množina prvků ve vzájemných vztazích, tvořící určitý celek) a platí určité zákonitosti. Cílem analýzy je pak tento systém, tj. jeho jednotlivé rozhodovací prvky a jejich vzájemné vazby, poznat a odhalit zákonitosti fungování (chování) systému.

Syntéza

Syntéza je myšlenkové sjednocení (spojení) jednotlivých částí v celek. Při syntéze sledujeme vzájemné podstatné souvislosti mezi jednotlivými složkami jevu, a tím lépe a hlouběji poznáváme jev jako celek. Syntéza pomáhá odhalovat vnitřní zákonitosti fungování a vývoje jevu.

Analytické metody

Při zpracování poznatků a faktů získaných výzkumem je možno použít různých analytických metod:

- klasifikační analýzy,
- vztahové analýzy,
- kauzální analýzy,
- systémové analýzy.

Klasifikační analýza

Klasifikační analýza se vyskytuje ve dvou formách:

- syntetická klasifikace,
- analytická klasifikace.

Pomocí *syntetické klasifikace* sjednocujeme jevy podle podobnosti. Ve vědecké práci to znamená, že poznatky a fakta seskupujeme do tříd, třídy pak do širších logických tříd, tím získáme přehledný materiál

Analytická klasifikace vychází z určitého celku, množiny (získané syntetickou klasifikací), kterou rozkládá na prvky, podmnožiny, z nichž ani jedna nemá společný prvek s jinou podmnožinou. Speciální matematicko-statistickou metodou třídění je např. tzv. shluková analýza (cluster analysis).

Vztahová analýza

Vztahová analýza zjišťuje vztahy mezi jevy, zjišťuje, zda jde o vztahy závislosti (statistické, korelační, funkční), nebo nezávislosti. Sílu závislosti se snaží kvantifikovat. Pro analýzu závislostí statistických (téměř výhradně vždy kvantitativních) jevů se používá regresní a korelační analýza.

V praktických pracích studentů obvykle vystačíme s jednoduchou závislostí (v regresní funkci vystupuje jen jedna nezávisle proměnná – je-li nezávislých proměnných více, hovoříme o vícenásobné závislosti) a obvykle s lineárním vztahem mezi zkoumanými ukazateli. Pokud je kvalita zjištěné lineární regresní funkce nízká (to zjistíme korelačním koeficientem), použijeme jiné (nelineární) regresní funkce. Nejčastějším případem aplikace regresní a korelační analýzy jsou produkční a nákladové funkce.

Kauzální analýza

Kauzální analýza vyhledává příčiny jevů, nezkoumá však dynamiku systému, jen vliv vnějších činitelů. Běžně používaným tvarem kauzální analýzy je rozklad syntetického ukazatele do řady vzájemně sniatých analytických

ukazatelů, z nichž každý charakterizuje působení jednoho z činitelů, ovlivňujících syntetický ukazatel. Tento přístup využívá tzv. pyramidová soustava ukazatelů.

Systémová analýza

Systémová analýza zkoumá systémy s cílem je pochopit, vysvětlit, zvládnout, zlepšit a zdokonalit. Jevy nezkoumá jako izolované veličiny, ale snaží se postihnout jejich chování v systému, aniž by se systém (celek) při tom rozpadl na jednotlivé části. Používá k tomu matematické a statistické metody a systémové přístupy, jako jsou operační analýza, systémové inženýrství, kybernetika, obecná teorie systémů. Tento přístup hojně využívá počítačů.

Etapy systémové analýzy

Systémová analýza obvykle probíhá ve třech etapách:

- definování systémů, tj. volba prvků a vazeb, které se do systému řadí, a vymezení jeho okolí, zobrazení systému vhodným modelem (matematickým, grafickým),
- analýza vlastností systému, tj. hledání vazeb mezi vstupy a výstupy a vnitřních vazeb, kontrola správnosti, úplnosti a konzistence transformací v jednotlivých prvcích systému, kontrola správnosti konstrukce systému atd.,
- návrh na změnu, zdokonalení nebo opravu systému, a to jak jeho struktury, tak i chování (systémová analýza). Systémová analýza (systémový přístup) nejvíce odpovídá komplexnímu přístupu ke zkoumání jevů. Nezůstává pouze na povrchu jevů, nýbrž objevuje vnitřní zákonitosti vývoje ekonomického systému, a umožňuje tak i předvídaní a usměrňování jeho vývoje.

Abstrakce

Abstrakce je myšlenkové oddělení nepodstatných vlastností jevu od vlastností podstatných, což umožňuje zjistit obecné vlastnosti a vztahy, tj. podstatu jevu. Je to metoda, která nám pomáhá při utváření vědeckých pojmů, kategorií a při formulaci vědeckých zákonů. S metodou abstrakce pracují spíše teoretické disciplíny. Používáme ji např. ve fázi vytváření formalizovaného modelu, kdy jde o převedení reálných pojmů do soustavy symbolů apod.

Indukce a dedukce

Indukce znamená vyvozování obecného závěru na základě mnoha poznatků o jednotlivostech. Induktivní úsudky umožňují dojít k podstatě jevů, stanovit jejich zákonitosti. Typickým východiskem indukce je statistické zpracování a zhodnocení dostatečně reprezentativních souborů údajů, které umožňují formulaci obecnějších závěrů, platných pro zkoumanou oblast.

Dedukce je takový způsob myšlení, při němž od obecnějších závěrů, tvrzení a soudů přecházíme k méně obecným. Indukce a dedukce spolu úzce souvisí. Indukcí dospíváme na základě zkoumání jednotlivých jevů praxe k teoretickým zobecněním, naopak teoretické závěry si dedukcí ověřujeme v praxi.

Matematické a statistické metody

Matematické a statistické metody umožňují přesné (exaktní) vyjádření jevů a vztahů mezi nimi, a to univerzálním matematickým jazykem.

Matematické metody

Použití matematických metod ve výzkumu spočívá ve vyjadřování ekonomických hypotéz matematickými formulacemi, které se podrobí matematickým operacím (řešení rovnic, vyjadřování průběhu funkcí apod.), z ověřených hypotéz pak vyvozují obecné ekonomické závěry. Na "čistou matematiku" navazuje matematické programování, operační výzkum, ekonometrie.

Statistické metody

Mimořádný význam pro zpracování diplomových prací má znalost statistiky (teorie statistiky, ekonomické statistiky). Statistika shromažďuje a utřídí ekonomická data, kvantifikuje jevy, pracuje s pravděpodobnostmi. Ekonomická statistika se zabývá číselným, kvantitativním zkoumáním společenskoekonomických jevů a procesů. Význam statistiky spočívá v tom, že exaktně postihuje závislosti mezi jednotlivými ekonomickými veličinami. Využití statistiky v diplomových pracích je široké, sahá od použití středních hodnot, indexů, měř variace atd. až po měření závislosti, využití počtu pravděpodobnosti, faktorové analýzy apod.

Modelování

Modelováním rozumíme použití různých druhů modelů (fvzičských, verbálních, matematických) k řešení problémů.

V ekonomických disciplínách je základem exaktního řešení, neboť formalizace rozhodovacího procesu ve formě modelu zkoumaného ekonomického systému umožňuje atematické, algoritmické řešení problému. Model je zjednodušený obraz skutečnosti.

Etapy modelování

V procesu modelování rozlišujeme několik etap: formulaci úlohy (problému), vytváření modelu, výzkum modelu, přenos znalostí o modelu zpětně na skutečnost. V ekonomických disciplínách modely nahrazují experiment, jde vlastně o myšlenkové experimentování. Modely umožňují simulování, tj. napodobování skutečné situace situací modelovou. Nejčastěji používanými modely jsou modely zásob, modely obnovy, nákladové modely, produkční funkce, dopravní modely, modely síťové analýzy, modely hromadné obsluhy aj.

1.7. Vyřešení problému, aplikace v praxi

Po vyřešení problému, ke kterému student dospěl využitím a některých z výše uvedených metod vědecké práce, přistupuje k formulování výsledků své práce a k vytváření závěrů a zevšeobecnění.

Diplomová práce by měla mít praktickou využitelnost, měla by tedy vyústit v návrhy opatření (doporučení), které pomohou analyzovaný problém řešit i v praxi, tj. v podniku, kde byla diplomová práce zpracovávána.

1.8. Struktura diplomové práce

Diplomová práce se skládá z několika částí, které na sebe vzájemně navazují a tvoří ucelený, kompaktní celek. Logická skladba diplomové práce vychází v hrubých rysech z projektu diplomové práce.

Diplomová práce má obvykle tuto strukturu:

1. Úvod
2. Teoreticko-metodologická část práce
3. Analytická (praktická) část práce
4. Závěr

Úvod

Úvod obsahuje:

- zdůvodnění aktuálnosti tématu a nastínění problému, který student bude řešit,
- současný stav problematiky a přehled existující literatury vztahující se k danému tématu.
- stanovení cíle (cílů) a pracovních hypotéz diplomové práce

Teoretická část

Teoreticko-metodologická část práce zahrnuje:

- teoretické poznatky, vztahující se k danému problému – v této části by měl student prokázat vědomosti, které získal studiem,
- charakteristiku metod a postupů, které budou pro řešení problému použity

Analytická (aplikační) část

V úvodu analytické části práce je charakterizována organizace, v níž je diplomová práce zpracovávána, její vnitřní struktura a výrobní program, resp. náplň její činnosti. Další část, jež tvoří jádro diplomové práce, obsahuje vlastní řešení problému. Především z této části musí být patrné, že student zvládl zadané téma, že je schopen aplikovat poznatky získané studiem a formulovat vlastní stanovisko k řešeným problémům. Na základě zjištěných skutečností diplomant formuluje vlastní návrh na řešení existujících problémů.

Závěr

Závěr obsahuje shrnutí práce. V této části se student vrací k cílům a pracovním hypotézám, které formuloval na počátku práce a hodnotí, zda se je podařilo potvrdit, vyvrátit, nebo zda bylo nutné je upřesnit, nebo zcela opustit. Je vhodné, aby student na tomto místě nastínil další problémy, kterým by bylo účelné věnovat pozornost, jejichž řešení by však přesáhlo rámec diplomové práce. Důležitou součástí diplomových prací s praktickým zaměřením je nastínit doporučení a návrhů, jejichž realizace v praxi by pomohla vyřešit v diplomové práci zkoumaný problém. Takové práce bývají obvykle nejlépe hodnoceny, nejen komisí pro bakalářské zkoušky a obhajoby diplomových prací, ale i vedením podniků, kde byla práce zpracovávána.

Rozsah práce

Při psaní diplomové práce je nutno dbát na vyváženost jednotlivých částí. Úvod má obvykle 2-3 stránky, teoreticko-metodologická část by měla tvořit zhruba třetinu celé práce, aplikační část zhruba dvě třetiny a závěr 2-3 stránky. Bakalářská diplomová práce má rozsah 35-40 stran (bez příloh), magisterská diplomová práce má rozsah 70-80 stran (bez příloh).

Text diplomové práce se člení do kapitol a odstavců. Smyslem členění textu je dosáhnout jeho větší přehlednosti.

Odstavec je nadvětný celek. Členění textu na odstavce vyplývá z členění obsahového, často je však ovlivněno subjektivním záměrem autora. V zásadě by mělo platit, že každý odstavec obsahuje určitou myšlenku.

Kapitola tvoří obsahově samostatný celek. Je podstatně rozsáhlejší než odstavec a řeší se v ní obvykle samostatná problematika. I když souvislost mezi kapitolami je volnější než mezi odstavci, musí mezi kapitolami existovat logická návaznost, vyjadřující stanovený záměr práce.

Jazyková forma

Významným prvkem ovlivňujícím úroveň diplomové práce je úroveň použitého jazyka. Diplomant by měl respektovat požadavky jazykového stylu. Jazyková forma může znehodnotit po obsahové stránce celkem zdařilou práci. Výstižná a čtivá práce bude hodnocena jistě lépe než nedbale zpracovaný text. Nedbalá jazyková forma vytváří pak o dojem nedbalého přístupu k celé diplomové práci. Hovoříme-li o jazykové formě, máme na mysli jak odborný jazykový styl, tak i přesnost a správnost pravopisnou a slohovou i logiku vyjadřování.

2. ÚPRAVA DIPLOMOVÝCH PRACÍ

2.1. Formální úprava diplomové práce

Diplomová práce je vizitkou každého studenta (i školy), měla by proto mít kromě odpovídající obsahové úrovně i dobrou formální úpravu. Diplomová práce se odevzdává ve třech exemplářích pevně svázaných. Vzor titulních desek, titulního listu, vzor prohlášení a notačního záznamu jsou uvedeny v přílohách.

Formát

Diplomová práce je psána na normalizovaném formátu papíru o velikosti A4. Tiskne se po jedné straně papíru. Diplomová práce je psána v textovém editoru (WordPerfect, Word).

2.2. Úprava stránky

Řádkování

Při psaní práce se používá řádkování 1,5. Na stránce se píše 30 řádků (může být i vyšší počet, nikoli však nižší počet), na řádek 60 úhozů (včetně mezer). Počet úhozů v jednom řádku se v textovém editoru obtížně sleduje. Uplatňují se proto dvě zásady. Podle první zásady by měla být řádka tak dlouhá, aby pojala dvě a půl abecedy malých písmen daného typu a velikosti písma. Druhá zásada doporučuje 8 až 11 slov na řádku.

Okraje

Horní okraj je 25 mm, levý okraj 35 mm, pravý okraj 10 mm, dolní okraj 15 mm. První řádek každého odstavce se odráží o 5 úhozů od levé svislice textu. Používá se oboustranné zarovnávání textu.

Typy písma

Platí zásada nepoužívat více než tři až čtyři druhy písma v jednom dokumentu. Při správném použití vyznačovaných verzí (změna velikosti, tučně, kurzíva, tučná kurzíva, podtržení apod.) písma lze vystačit s písmem jednoho typu. Používaným písmem je Times New Roman CE.

Nadpisy jsou stejného typu písma, jako je základní text. Úprava a umístění nadpisů musí být v celém textu jednotná. Pro text se používá velikost písma 12, písma větší velikosti jsou určena pro nadpisy. Nadpisy kapitol jsou o velikosti 20, nadpisy subkapitol o velikosti 14.

Popisy tabulek, obrázků, legendy k obrázkům a záhlaví jsou velikosti 10 nebo 11. Poznámky pod čarou velikosti 8.

Dělení slov

V základním textu lze dělit slova, doporučena však je minimalizace dělení pouze na případy velmi dlouhých slov. Slova v nadpisech se nedělí. U víceřádkového nadpisu vlivem potlačení dělení slov mohou vzniknout nezarovnané okraje.

Na konci řádky nesmí zůstat jednohláskové předložky a spojky, s výjimkou spojky a. Dále se nerozdělují: akademický titul a příjmení, zkrácené jméno a příjmení, číslice a název počítaného předmětu nebo jeho značka či jednotka.

Dělení odstavců

Na konci stránky nesmí zůstat nadpis kapitoly, samotná první řádka odstavce a slovo ukončené rozdělovacím znaménkem. Na poslední stránce kapitoly by mělo zůstat minimálně pět řádek. Na začátek stránky nesmí přetéci samostatný popis obrázku, poslední řádka odstavce a část nadpisu.

Číslování stránek

Číslování stránek se umísťuje dolů, uprostřed. První stránka práce nebo první list se nečíslují. Číslo stránky se píše arabskými číslicemi stejného písma jako je písmo základní. Od textu je číslo stránky odděleno mezerou odpovídající dvěma řádkům.

Záhlaví stránky

Do záhlaví, které bývá odděleno od textu jednoduchou linkou nebo prázdnou řádkou, se píše název kapitoly. Záhlaví se neumísťuje na první stránce práce a na stranách s celostránkovým obrázkem, které se ani nečíslují.

Poznámky pod čarou

Poznámka se uvede na konci stránky a od předchozího textu se oddělí vodorovnou čarou v délce cca jedné třetiny řádku. Poznámky se číslují na každé stránce vždy znovu od jedničky. V poznámce pod čarou se uvádí i citace díla.

Psaní vzorců

Vzorce se píše na střed stránky. Vše ostatní se píše buď od okraje, nebo s odrážkou pěti úhozů. Vzorce uvádíme takto:

Výrobní kapacita stroje Q_k je dána vztahem

$$Q_k = V_k \times T_k$$

kde Q_k je výrobní kapacita stroje (v příslušné jednotce) za období,

V_k – výrobnost stroje za jednotku času (v příslušné jednotce),

T_k – využitelný časový fond (v hod.) za období.

2.3. Členění textu

Kapitoly, oddíly, odstavce

Text diplomové práce se člení do kapitol, oddílů, odstavců. Hloubka členění je dána především předmětem zkoumání a rozsahem práce. Kapitola se začíná psát vždy na novou stránku. Mezi názvem subkapitoly a předcházejícím textem je vynechán jeden prázdný řádek. Jeden prázdný řádek se vynechává mezi názvem kapitoly (subkapitoly) a následujícím textem.

Číslování kapitol a subkapitol

Jednotlivé části práce se označují arabskými číslicemi, začíná se od jedničky. Subkapitoly jsou číslovány v desetinném třídění. Na konci označení se nedělá tečka. Názvy (nadpisy) částí práce jsou psány od svislice s ohledem na nejdelší číselné označení, viz příklad

Úvodem

1. Vymezení základních pojmů

1.1. Pojetí nákladů v teorii a hospodářské praxi

1.2.. Činitele ovlivňující náklady

2. Nákladové funkce v hospodářské praxi

2.1.Nákladové funkce v řízení podniku

2.1.1. Plánování nákladů

2.1.2. Kalkulace a rozpočetnictví

2.2. Nákladové funkce v podnikovém řízení

Pokud se podtrhávají nadpisy částí práce, jejich číselné označení se nepodtrhává. Pokud je nadpis dvouřádkový, měla by být první řádka delší. Je-li nadpis trojřádkový, má být spodní řádka nejkratší a prostřední nejdelší.

Obsah

Obsah je zařazen na začátku práce, stránky s obsahem se nečíslovají. Každá položka obsahu by se měla vejít na jeden řádek. Obsah je psán stejným stylem písma jako základní text, popř. o jeden bod menší. Čísla stránek v obsahu se zarovnávají k pravému kraji stránky.

Zvýraznění textu

K vyznačování jednotlivých slov v textu se nepoužívá jiný typ písma (font). Text je zvýrazňován kurzívou, tučným písmem či podtržením (pokud je zdůrazňován víceslovný výraz, podtrhává se nepřetržitě).

3. TABULKY A GRAFY

V odborných pracích se používají tabulky a grafy. Tabulky a grafy dávají rychlý a názorný přehled o různých údajích, souvislostech, zvláštěnostech a tendencích jevů. Tabulky a grafy jsou významným prostředkem k poznávání ekonomických souvislostí. Neboť se vhodně doplňují. Tabulky vyjadřují všechny skutečnosti přesněji, grafy v určitém zjednodušení, ale vysoce názorně.

3.1 Tabulky

Tabulka je přehledné uspořádání číselných dat a různých slovních údajů. V odborných pracích jsou nejběžnější statistické tabulky. Tabulku tvoří název, číslo tabulky, hlavička, legenda, sloupce a řádky.

Název tabulky

Název tabulky je stručné a výstižné označení obsahu tabulky. Umisťuje se nad tabulkou a nedělá se za ním tečka. Je-li v práci více tabulek, číslujeme je:

- a) Úprůběžně v celé práci
- b) v rámci jednotlivých kapitol (pokud je v práci velký počet tabulek)

Příklad:

- a) Tabulka 8 Vývoj hrubého domácího produktu
- b) Tabulka 3-3 Údaje pro využití pracovní doby (tj. jde o třetí tabulku ve třetí kapitole)

Hlavička (název sloupců) je místo v tabulce, které vyjadřuje obsah sloupců. Názvy sloupců se píší s velkým počátečním písmenem podnázvy sloupců se píší malými počátečními písmeny tehdy, tvoří-li s názvem jeden celek.

Legenda (boční název) označuje obsah řádků

Sloupec obsahuje souvislou řadu údajů (čísel).

Řádka obsahuje vodorovnou řadu údajů (čísel).

Políčko je průnikem sloupce a řádku, tj. místo, kam se zapisují jednotlivé údaje (čísla).

Úprava tabulky

Písmo v tabulce je stejného typu, jako je základní text, a zmenšeno o jeden bod. Texty v levém sloupci se zarovnávají vlevo, v ostatních sloupcích doprostřed. Pokud jsou v ostatních sloupcích čísla, zarovnávají se stejnými desetinnými řády pod sebe. Obsahují-li tyto sloupce nesouměřitelné číselné údaje (např. v různých jednotkách) desetinné řády se zarovnávat nemusejí.

Text v hlavičce tabulky začíná velkým písmenem, ostatní texty se obvykle píší malými písmeny. Text je od linek tabulky vzdálen alespoň 1 mm. Čára okolo tabulky a vodorovná linka pod hlavičkou jsou tlustší (případně dvojité) než ostatní čáry v tabulce.

Je-li tabulka širší než stránka, umisťuje se naležato hlavou doleva, její popisek je na pravém okraji.

Statistické tabulky

Podle způsobu sestavení jsou odlišovány statistické tabulky prosté, skupinové a kombinační.

Prostá tabulka obsahuje prosté úhrny dat za všechny jednotky statistického souboru nebo přehled údajů za jednotlivé jednotky souboru. Data se pořadají podle některého formálního hlediska (abecedy, územního členění, organizačního členění apod.).

Podrobnější údaje jsou uvedeny ve **skupinových tabulkách**, kde se údaje třídí jednostupňově.

Kombinační tabulky jsou tabulky, ve kterých se třídí podle dvou nebo více třídících znaků. Mezi ně se zahrnují především takové přehledy, které umožňují sledovat závislost mezi dvěma či více znaky. Zvláštním typem kombinačních tabulek jsou tabulky korelační (třídění podle dvou či více znaků kvantitativních) nebo tabulky asociační (třídění podle dvou nebo více znaků kvalitativních). Jiným zvláštním případem kombinační tabulky je tabulka šachovnicová, která má ve sloupcích i řádcích stejná hesla.

3.2. Obrázky

Pod pojmem “obrázek” zahrnujeme všechny druhy grafů, schémat, fotografií apod.

Grafy a jejich typy

Graf nebo diagram je zobrazení údajů pomocí výkresu (nákresu). Používají se následující grafy:

Sloupkové grafy jsou založené na principu srovnávání délek úseček, které mohou být vůči souřadným osám vodorovné nebo svislé. Délkou úseček je výška sloupku nebo délka pásky, jejichž šířka zůstává stejná. Tyto druhy grafů se u časových řad používají pouze u intervalových veličin. Lze jimi srovnávat změny sklady určitého jevu (časové, prostorové srovnávání apod.), nejsou však vhodné pro současné srovnávání několika různých číselných řad.

Bodový tečkový graf je znázorněním statistických údajů v soustavě souřadnic pomocí bodů. Používá se obvykle ke znázornění dvojrozměrného rozdělení četností. Spojením bodů lze získat spojnicový graf.

Spojnicovým grafem se znázorňuje průběh řady (lze užít i pro časové řady).

Výsečové grafy jsou nejvhodnější pro srovnání změn skladby. Podobně jako u sloupkových grafů využíváme pro srovnávání změn skladby porovnání ploch obdélníků, můžeme použít ploch kruhových výsečí. Tato srovnání jsou přehlednější a názornější.

Plošným grafem zobrazujeme určitou hospodářskou skutečnost jako kombinaci (součin) dvou veličin.

Označení grafů

Všechny druhy grafů, schémat, fotografií, obrázků mají společné označení *obrázek*. Obrázky číslováme a označujeme i názvem (název začíná velkým písmem a nepíše se za ním tečka).

Příklad:

Obr. 7 Bod zvratu a bod maximálního zisku

Obrázky se číslovají:

- a) průběžně v textu: Obr. 7
- b) v jednotlivých kapitolách (při velkém počtu obrázků): Obr. 7-2

Je-li obrázek širší než stránka, umísťuje se naležato hlavou doleva, jeho popis je na pravém okraji.

3.3. Prameny grafů a obrázků

Pod každou tabulkou a obrázkem je nutno uvádět zdroj informací, na jejichž základě byl graf či obrázek vytvořen. Písemný zdroj se uvádí v plném znění dle pravidel pro citace, včetně stránek, na nichž se nachází přejatá tabulka (obrázek) či údaje, z nichž bylo při sestavení tabulky (grafu) vycházeno.

4. BIBLIOGRAFICKÁ CITACE, ODKAZ NA CITACI A SEZNAM LITERATURY

Při využívání odborné literatury studenti nesmí zapomínat, že existují autorská práva a že tudíž jsou povinni autory citovat.

4. 1. Bibliografické citace

Bibliografická citace je souhrn údajů o citované publikaci nebo její části, umožňující její identifikaci. Odkazem na citaci se rozumí odvolání v textu na citaci uvedenou na jiném místě (pod čarou, v seznamu literatury na konci knihy apod.)

V odborných pracích se nejčastěji citují jednosvazková díla (učebnice, monografie), články v časopisech, statí ve sborníku, výzkumné zprávy, disertační a diplomové práce, ostatní druhy dokumentů (podnikové písemnosti).

Podle rozsahu údajů v citaci se rozeznávají:

- **zkrácená citace**, která obsahuje minimální údaje nezbytné k identifikaci publikace nebo její části,
- **základní citace**, která obsahuje údaje zkrácené citace a další údaje (např. nakladatel, počet stran)
- **rozšířená citace**, která obsahuje všechny údaje základní citace a navíc doplňkové údaje týkající se vnější formy a obsahu publikace.

Zvolený druh citace práce se důsledně dodržuje (volím obvykle základní citaci).

Umístění citace může být:

- na konci textu (diplomové, seminární práce),
- v poznámce pod čarou,
- přímo v textu,
- částečně v textu a částečně pod čarou.

Zvolený způsob umístění citací musí být v celé práci jednotný .

4. 2. Odkaz na citaci

Odkaz na citaci

Jestliže se citace neuvádí přímo, použije se odkazu na citaci uvedenou v jiném místě (pod čarou, v seznamu literatury). Odkaz na citaci může mít dvojí základní formu:

- a) pořadové číslo psané v hranatých závorkách, pod níž je uvedena citace pod čarou nebo v seznamu literatury na konci textu. V tomto případě jsou citace zařazeny a průběžně číslovány obvykle v takovém pořadí, v jakém se na ně odkazujeme, např. [3],
- b) příjmení autora (autorů) a rok vydání, přičemž podle kontextu je rok vydání, popř. jméno autora (autorů) odděleno od ostatního textu závorkou. V tomto případě jsou citace obvykle seřazeny abecedně podle jmen autorů, v odůvodněných případech chronologicky, např. [Hoffmann 1982].

Uvádění citací

Bibliografické citace se uvádějí následovně:

jméno autora

- uvádí se vždy v pořadí: příjmení, křestní jméno (obvykle ve zkratce), píše se velkými písmeny nebo jinak zvláště, např.: Hoffmann, V.,
- jméno autora se v citaci podle možnosti uvádí v původním tvaru i když je odlišné od tvaru uváděného v citovaném díle, např. Barczak, J.,
- jsou-li v originále jména uváděna jinak než latinkou, používá se transliterace (tj. přepisu písmen z jedné abecedy příslušnými písmeny na druhé abecedy) podle platných pravidel, -tituly a hodnosti autora (Ing., prof., Mgr. aj.) se v citacích neuvádějí,
- u publikací dvou a tří autorů se uvádějí v citaci všichni autoři. Jména jednotlivých autorů se oddělují pomlčkou. Jsou-li autoři více než tři je možno uvést jména všech autorů je možno uvést jména všech autorů, nebo pouze jméno prvního autora, za něž se připojí "aj." nebo "et al.", v současné době obvykle "a kol."
- jméno autora se graficky zvláště.

název

- se uvádí v jazyce citované publikaci a podle potřeby se přepisuje z cizího písma do latinky. Eventuální překlad názvu do češtiny se uvádí v hranaté závorce (při psaní na stroji lez použít lomítko),
- příliš dlouhý název lze zkrátit, ale počáteční slova se nesmějí vynechat a také smysl musí být zachován. Vypuštěné části názvu se nahrazují třemi tečkami. Doporučujeme nezkracovat,
- názvy časopisů v citacích časopiseckých článků se zkracují podle ČSN 01 0196. Při neznalosti této normy doporučujeme zásadně nezkracovat,

- u anonymních publikací s názvem “Sborník”, “Proceedings”, aj. se za tento název publikace uvádí v závorkách název vydávající instituce, není-li uvedena jako vydavatel.

pořadí vydání

- pro pořadí vydání se užívá arabských číslic,
- k číslicím se připojují obvyklé zkratky vyd. ed., např. 2. vyd. (angl. 2nd ed.).

místo vydání

- píše se v jazyku a pravopise díla s event. transliterací (např. London, Berlin).

název nakladatelství

- píše se v jazyku a pravopisu díla s event. transliterací (např. SNTL/ALFA, PWE, Ekonomika, McGraw-Hill).

rok vydání

- píše se vždy arabskou číslicí, např. 1991,
- není-li rok vydání uveden, píše se do hranaté závorky odhadovaný rok vydání,
- není-li odhad možný, uvede se zkratka B. r. (tj. bez roku).

ročník a číslo periodika

- píše se vždy arabskou číslicí, např. 37,
- ročník, svazek se typograficky zvýrazňuje, obvykle podtržením (např. 14),
- dvojčíslo periodika se označuje pomocí lomítka (např. 5/6)

údaje o rozsahu

- v základních citacích některých druhů dokumentů se pod pojmem “počet stran” rozumí celkový počet stran publikace,
- pod pojmem stránky se rozumí uvádění všech stránek, na nichž se vyskytuje citovaná stat'. U nepřerušovaného textu se uvádí první a poslední stránka se znaménkem - (spojovník),
- má-li situace přesně doložit místo, odkud byla převzata citovaná definice, myšlenky apod., pak se uvádí pouze konkrétní stránka,
- ISBN (ISSN) je také součástí citace. ISBN (“Mezinárodní standardní číslování knih”) je specifické pro každou knihu? ISSN (“Mezinárodní číslo seriálových publikací”) je specifické pro každé periodikum.

Dále uvádíme schémata základních citací nejčastěji citovaných dokumentů - jednosvazkových děl, časopiseckých článků, výzkumných zpráv a statí ze sborníků.

Základní citace jednosvazkového díla obsahuje tyto údaje: příjmení a jméno autora (autorů), název publikace, sestavovatel (editor, redaktor) v případě, že dílo nemá autora, pořadí vydání, místo vydání, nakladatel, rok vydání, počet stran (někdy se neuvádí), ISBN. Např. SYNEIK, M. a kol.: Podniková ekonomika, 1. vyd. Praha, Aleko 1992. Počet stran 452. ISBN 80-85341-37-9.

Základní citace časopiseckého článku obsahuje tyto údaje: příjmení a jméno autora (autorů), název článku, název časopisu, ročník (svazek), rok vydání, číslo stránky, ISSN.

Základní citace výzkumné zprávy obsahuje tyto údaje: příjmení a jméno autora (autorů), název zprávy, označení druhu zprávy v hranaté závorce, není-li součástí názvu, místo vydání, vydavatel, rok vydání, počet stran.

Základní citace statí ze sborníku obsahuje tyto údaje: příjmení a jméno autora (autorů) statí, název statí, název sborníku za slovem “In:”, ročník (svazek), jméno redaktora jednorázově vydaného sborníku, místo vydání, nakladatel, rok vydání, stránky.

Při citování dalších druhů dokumentů (patentového spisu, normy, firemní literatury, cestovní zprávy, disertační práce aj.) a při pochybnostech o správnosti sestavené bibliografické citace odkazujeme na ČSN 01 0197. Která kromě textu obsahuje schémata a příklady citací prakticky všech druhů dokumentů.

4. 3. Seznam použité literatury

Seznam použité literatury představuje důležitou součást diplomové práce. Je obvykle uváděn na konci rukopisu před přílohami. Jednotlivé publikace se uvádějí v abecedním pořádku a lze je pořadově číslovat, čehož lze využít při odkazech na uvedenou literaturu. Seznam literatury zahrnuje všechny prameny, statě, knihy a jiné studijní podklady, z nichž autor čerpal potřebné poznatky. Jednotlivé názvy těchto studijních podkladů je třeba uvádět v abecedním pořádku a při velkém rozsahu v určitém členění (knihy, časopisy, výzkumné práce apod.). Seznam by měl obsahovat skutečně použitou literaturu, tudíž nikoliv seznam literatury, která se dané problematiky týká. Diplomant zde dokazuje svoji schopnost nalézt významné a zajímavé literární prameny a pracovat s nimi.

Seznam použité literatury nese název Literatura. Tento název odpovídá stylu nadpisu kapitoly, vlastní seznam literatury bývá psán písmem o jeden bod menší než je základní text.

Příklad:

Literatura

1. BEGG, D.: Economics. 2nd ed., McGraw-Hill Book Company (UK) Limited, Maidenhead – England, 1989. ISBN 0-07-084168-3. ISBN D-03-031292-7.
2. GUTENBERG, E.: Grunlage der Betriebswirtschaftslehrer. I. Berlin, Springer 1957.
3. PAPPAS, J. L. – HIRSCHEY, M.: Managerial Economics. 6 th. ed. The Dryden Press, USA, 1990. ISBN 0-031202-7.
4. SYNEK, M. a kol.: Manažerská ekonomika. 1. vyd., Praha, GRADA 1996. ISBN 80-71169-211-5.
5. SYNEK, M. a kol.: Nauka o podniku. 2. vyd. Praha, VŠE 1995, ISBN 80-7070-892-0.
6. WÖHE, G.: Úvod do podnikového hospodářství. 1. vydání českého překladu. Praha, C. H. Beck 1995. ISBN 80-7179-014-1.

5. HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Diplomová práce je odevzdávána ve třech vyhotoveních ve stanoveném termínu. Práce musí splňovat všechny formální a obsahové náležitosti stanovené těmito pokyny. Kontrolu splnění formálních náležitostí provádí studijní oddělení. Pokud práce uvedené formální náležitosti nesplňuje, je vrácena studentovi k jejich nápravě.

Po odevzdání práce určí její vedoucí oponenta diplomové práce, kterým obvykle bývá pracovník z praxe s vysokoškolským vzděláním, působící v příslušném oboru. Vedoucí diplomové práce vypracovává hodnocení diplomové práce, oponent vypracovává oponentní posudek.

Hodnocení diplomové práce vedoucím

Vedoucí diplomové práce hodnotí především:

- jak byl splněn cíl diplomové práce
- zda diplomant při zpracování diplomové práce postupoval samostatně,
- zda diplomant prokázal schopnost aplikovat teoretické poznatky získané studiem odborné literatury,
- v čem spočívá přínos diplomové práce a jaké je její praktické využití,
- jaká je obsahová a formální úroveň diplomové práce,
- zahrnuje dvě až tři otázky k diskusi.

Posudek oponenta

Oponent diplomové práce hodnotí především:

- studentem zvolený přístup k řešení zadaného úkolu,
- řešení úkolu,
- dosažené výsledky, jejich přínos a praktické využití,

- celkovou úroveň práce
- zahrnuje dvě až tři otázky k diskusi

Klasifikace

Vedoucí práce i oponent navrhnou na závěr svých hodnocení stupeň klasifikace: výborně, velmi dobře, dobře, nevyhově.

Diplomant má možnost se s hodnocením i posudkem své diplomové práce seznámit nejméně tři dny před termínem konání obhajoby diplomové práce.

Obhajoba diplomové práce

Student si pro obhajobu diplomové práce připraví *úvodní slovo*, ve kterém seznámí komisi:

- s důvody, které ovlivnily výběr daného tématu,
- s cílem diplomové práce
- s přístupem k řešení problému, vč. Metod a postupů,
- s problémy, se kterými se student setkal při zpracování diplomové práce,
- s hlavními východisky a závěry, které z diplomové práce vyplývají, vč. Míry splnění (dle diplomanta) cílů diplomové práce
- diplomant by měl zdůraznit přijetí a hodnocení diplomové práce managementem podniku, resp. možnosti realizace jejích závěrů a doporučení.

Úvodní slovo by nemělo být formulováno jako popis obsahu práce, ale mělo by být pojato problémově, tj. zdůraznit hlavní problémy, s nimiž se diplomant v průběhu zpracování diplomové práce setkal a které bylo nutno řešit. V závěru úvodního slova by student měl konstatovat, s jakým úspěchem se podle jeho mínění podařilo splnit cíl práce.

V úvodním slově student používá názorné prezentace pomocí slidů, které jsou vytvořeny pomocí programu Power Point. Slidy znázorňují strukturu jeho úvodního slova a nejzajímavější grafická znázornění (grafy, obrázky) apod.

Odpověď diplomanta na posudky a diskuse

Po úvodním slovu se diplomant vyjadřuje k hodnocení vedoucího diplomové práce a posudku oponenta. Reaguje rovněž na otázky k diskusi formulované vedoucím práce a oponentem. Podle typu připomínek či otázek lze tuto část obhajoby rovněž doplnit tabulkami, grafy a obrázky, které mohou vhodně podtrhnout reakci na posudky. Poté, co diplomant uspokojivě odpověděl na hodnocení diplomové práce jejím vedoucím a na posudek oponenta, následuje diskuse.

Další náležitosti týkající se zpracování, odevzdávání a obhajoby diplomové práce stanovuje Studijní a zkušební řád.

LITERATURA:

Synek, M. – Sedláčková, H. – Svobodová, I.: Diplomová práce a státní zkoušky na VŠE v Praze, VŠE 1996. ISBN 80-7079-547-6